

Av.Zühal S RKEC O LU DÖNMEZ
Bestekar Sk.49/5 Kavaklıdere/ANKARA
Tel-3124661814 Fax-3124269986

ANKARA 3. DARE MAHKEMES NE

E.2022/1735

DAVACI : TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Ba kanlı ı
Karanfil Sk. No:28/12 Kızılay/ANKARA

VEK L : Av.Zühal S RKEC O LU DÖNMEZ- Ankara Barosu 8763
Bestekar Sk.No-49/5 Kavaklıdere/ANKARA

DAVALI : Tarım ve Orman Bakanlı ı
Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı, No: 161, 06800
Çankaya/ANKARA

Y. TAR H : 17/06/2022

KONUSU :Davalı Bakanlı ın 17/09/2022 tarihli sınav duyurusu ve
uygulama talimatının Yürütülmesinin Durdurulması ve ptali
talepleridir.

AÇIKLAMALAR :Davalı Bakanlık, 17/09/2022 tarihinde Bitki Koruma Ürünleri
Bayilik ve Toptancılık sınavı yapılacağını internet sayfasında duyurmu tur **(Ek-1)**.
(<https://www.tarimorman.gov.tr/Sayfalar/Detay.aspx?OgeId=1653&Liste=Duyuru>).

Duyuru ekinde de Bitki Koruma Ürünleri Bayi veya Toptancılık Sınavı
Takvimi ve Uygulama Talimatı yer almı tır **(Ek-2)**. Bu i lem hukuka uygun olmayıp
mahkemenizce yürütmenin durdurulması ve iptaline karar verilmesini talep etmekteyiz.

Davalı Tarım ve Orman Bakanlı ı tarafından hazırlanan “Bitki Koruma
Ürünlerinin Toptan Ve Perakende Satılması ile Depolanması Hakkında Yönetmelik”
13/02/2019 tarihinde 30685 sayılı RG’ de yayınlanarak yürürlü e girmi tir. Yönetmeli in
12.md.nin 1.fıkrasının (b), (c), (ç) bentlerinin iptali talepli davamız Danı tay 10.Dairesinin
E.2019/7251 sayılı dosyasında halen derdesttir. Ayrıca Yönetmeli in 12. maddesinin
1.fıkrasını de i tiren ve 18.07.2020 tarih 31189 Sayılı RG’de yayınlanarak yürürlü e giren
Yönetmelik de i ikli ine de müvekkil Meslek Odası tarafından dava açılmı olup halen
Danı tay 10.Dairesinin E.2020/3768 sayılı dosyasında derdesttir. Bu davalar sürerken
idare sınav yapmaktadır.

PTAL NEDENLER : 1-) Ziraat Mühendislerinin Sınava Tabi Tutulması Yönünden :
Bilindi i gibi **Kamu Kurumları tarafından yapılan sınavların hepsi kamu görevlerine
atanacaklar için düzenlenmi tir.** Konu ile ilgili yönetmeliklerin dayana ı olan kanun 657
Sayılı Devlet Memurları Kanunudur. Örne in “Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar için

Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelik”, 657 Sayılı Kanuna göre çıkarılmış olup kamuda çalıştırılacak kamu görevlileri için çıkarılmıştır. Yönetmeliğin 2.maddesinde hangi kadrolar için sınav yapılacağı gösterilmiştir. (Bundan başka Örneğin; Kamuda çalıştırılacak kişiler için “Kamu Kurum Ve Kurullarının Daimi Kadrolarına İlk Defa Çıkarılarak Alınacakları Hakkında Uygulanacak Sınav Yönetmeliği”, Özürlülerin Devlet Memurluğuna Alınma Şartları ile Yapılacak Yarım Sınavları Hakkında Yönetmelik çıkarılmıştır).

Kamu kurum ya da kurullarına bağlı olmadan serbest hizmet faaliyeti sürdüren Kamuda görev yapmayan Ziraat Mühendisleri için sınav düzenleme yetki ve görevleri bulunmamaktadır. Yasada bulunmayan alt düzenlemelere dayanarak açılan sınavın hukuka uygun olmadığı açıktır.

2-) Sınava Başvuru Yapabilecek Diğer Meslekler Yönünden: Sınav Uygulama Talimatında sınava başvuru yapabilecek meslekler gösterilmemi, Yönetmeliğin ilgili maddesine atıf yapılmıştır. Ziraat Mühendisleri dışındaki Bitki Koruma Ürünleri Bayilik ve Toptancılık yapabilmelerinin kamu sağlığı açısından zararları çok açıktır. Ayrıca dayanak kanunlara da aykırıdır. Böylece;

a-) Yönetmeliğin dayanağı olan 5996 sayılı Kanunun 1.maddesinin 1/8.bendinde Bitki Koruma Ürünü tanımı yapılmıştır. 18.maddesinin 1/7.bendinde de bu ürünleri üretecekler arasında **eczacılar ile tekniker ve teknisyenlere yer verilmemi, Bitki koruma ürünleri, ziraat mühendisleri, kimya mühendisleri veya kimyagerlerin sorumluluğunda üretilir. Bu ürünlerin kalite kontrolü, Bakanlık tarafından uygun görülen laboratuvarlarda bu fıkrada belirtilen meslek mensupları tarafından yapılır, denilmiştir. Yönetmeliğin 12.maddesi ile Kanunda olmayan bir yetki eczacı ve tekniker/teknisyenlere verilmekte ve bu hükme dayanarak sınav başvurusu yapma hakkı tanınmaktadır. Sınavı kazanan bu meslektekiler Bitki Koruma Ürünleri Bayisi ve Toptancısı olabileceklerdir. Yönetmeliğin dayanağı olan 5996 sayılı Kanunda bitki zararlılarıyla mücadelede eczacı, tekniker ve teknisyene yer verilmemiştir. Kanuna dayanmayan bir yetkinin Yönetmelikle bu meslek kollarına verilmesi iptal nedenidir, bu nedenle Danıştay 10.Dairesinin E.2020/3768 sayılı dosyasında açılan davanın beklenmesi gerekir.**

b-) Sınava başvuru hakkı bulunan Orman Mühendisi ve Orman Endüstri Mühendisleri için de aynı durum geçerlidir. 5531 sayılı Orman Mühendisliği, Orman Endüstri Mühendisliği ve Ağaçları Endüstri Mühendisliği Hakkında Kanun'un hiç bir yerinde 'bitki koruma'dan söz edilmez zira bitki ve orman ürünü farklıdır. 5996 sayılı Kanunun Zararlı Organizmaların Kontrolü ve Yükümlülükler başlıklı 15/3.mad.nde de ormanlar ayrı düzenlenmiştir. Nitekim 15.maddeye dayanılarak çıkarılan 28/08/2015 tarih 29459 sayılı RG'de yayınlanarak yürürlüğe giren ve halen yürürlükte olan Orman Bitkisi ve Bitkisel Ürünlerine Arız Olan Zararlı Organizmalar ile Teknik Mücadele Yönetmeliği zaten bu konuyu düzenlemekte ve ormanı bitki korumadan ayırmaktadır. Yönetmeliğin 4.maddesinin 1.fıkrasının (f) bendinde Bitkisel ürün: Orman bitkisel orijinli, ilim görmemi veya basit bir ilimden geçmi, bitki tanımına girmeyen asli orman ürünleri ile odun dışı orman ürünleri olarak tanımlanmıştır. **Zararlı organizma: Orman bitkisi ve bitkisel ürünleri ile tohumlarına zarar veren bitki, hayvan veya patojenik ajanların tür, streyn veya biyotiplerini,**

Zararlı organizmalar ile teknik mücadele: Orman bitkisi ve bitkisel ürünlerini ile tohumlarına artım ve diğer kayıplara neden olan organizmaların zararını önlemek amacıyla yapılan teknik-mücadele faaliyetini, ifade eder.

Görüldü ü gibi Orman zararlılarıyla mücadele ormanlarla sınırlıdır ve Orman Genel müdürlü ü tarafından organize edilmektedir. Oysa **sınav konusu bitki koruma ürünlerinin çiftçi ve tüketiciye satılmasının ko ullarıyla ilgilidir. Bu yönetmelik Orman bitkisini kapsamamaktadır, zira çiftçi ormancı de ildir. Yani bayiye bitki koruma ürünü almaya giden çiftçiye orman mühendisi veya endüstri mühendisinin ilaç satması mümkün de ildir.**

3-) Bitki koruma bayili i, sadece ticari bir i letme olarak görülmemelidir. Bitki koruma uygulamaları da, sadece tarım ilaçlarının kullanıldı ı kimyasal mücadele uygulamaları yoktur. Avrupa Birli i bizim de ÷lke olarak kabul etti imiz 2009/128 sayılı direktifinde, tarım ilaçlarının (pestisitlerin) insan sa lı ı ve çevre üzerindeki risklerini ve etkilerini azaltacak Entegre Zararlı Yönetimi (IPM) uygulamalarını esas almaktadır. (https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/sustainable_use_pesticides/ipm_en). Ülkemizin de esas aldı ı bu Entegre Zararlı Yönetiminde, zararlı organizmaların popülasyonlarını dü ürmede insan sa lı ı ve çevre üzerindeki riskleri en aza indirecek mevcut tüm bitki koruma yöntemlerinin dikkatle de erlendirilmesi ve zararlının geli imini önleyecek bitki koruma ürünlerinin ve di er müdahale biçimlerinin ekonomik ve ekolojik olarak entegrasyonu anlamına gelmektedir. IPM prensipleri;

1. Zararlı organizmaların önlenmesi ve/veya bastırılmasında, seçenekler arasında özellikle a a ıdaki yollarla sa lanmalı veya desteklenmelidir:

- Ürün rotasyonu (Ormancılıkta yoktur)
- Uygun yeti tirme tekniklerinin kullanılması (ekim ve hasat zamanın de i tirilmesi, uygun toprak i leme, do ru budama) (Ormancılıkta yoktur),
- Dengeli gübreleme, dengeli sulama/drenaj uygulamalarının kullanılması, (Ormancılıkta yoktur),
- Traktör, di er makine ve budama makası gibi ekipmanların düzenli olarak temizlenmesiyle etmenin yayılmasının önlenmesi (Ormancılıkta yoktur),

Tarım alanlarında bu konuda en fazla karar vericiler, bitki koruma bayileri olmaktadır.

2. Zararlı organizmalar, mümkün olan yerlerde yeterli yöntem ve araçlarla izlenmelidir. Bu konudaki araçlar ve alandaki gözlemlerin yanı sıra, mümkün oldu unda bilimsel olarak sa lam tahmin ve erken uyarı sistemleri kullanılmalıdır. Orman ve tarım bitkileri, ayrıca zararlıları da birbirinden farklı oldu u için izleme yöntemleri de farklıdır. Tarımda bitki koruma bayilerinin, bu konularda birikimli ve yol gösterici olması beklenir.

3. zleme sonuçlarına dayanarak, çiftçilerin bitki koruma önlemlerinin uygulanıp uygulanmayaca ina ve ne zaman uygulanaca ina karar vermek zorundadır. Bunun için sa lam ve bilimsel olarak elde edilen e ik de erleri, mücadeleye karar vermede temel bile enlerdir. Zararlı organizmalar için, bölge ve ürün anlamında tanımlanan e ik seviyeleri ve iklim ko ulları dikkate alınmalıdır. Orman ve tarım alanlarındaki bitkiler birbirinden farklıdır, zararlılar da farklıdır, dolayısıyla mücadele e ikleri de farklıdır. Tarımda bitki koruma bayilerinin, bu bilgilere sahip olması beklenir.

4. Sürdürülebilir biyolojik, fiziksel ve di er kimyasal olmayan yöntemler, tatmin edici etki sa larlarsa, kimyasal yöntemlere tercih edilmelidir. Orman ve tarım alanlarındaki biyolojik, fiziksel ve di er kimyasal olmayan yöntemler birbirinden tamamen farklıdır. Tarımda bu konuda en fazla karar vericilerin, bitki koruma bayileri olması istenir.

5. Uygulanan pestisitler hedef için mümkün oldu unca spesifik olmalı ve insan sa lı ı ile hedef olmayan organizmalar ve çevre üzerinde en az yan etkiye sahip olmalıdır. Ülkemiz ormanlarında tarım ilaçları kullanılmamaktadır, tarımda ise en fazla tarım ilaçları kullanılmaktadır. Tarımda bu bilgilerin en fazla bitki koruma bayilerinde olması beklenir.

6. Bitki koruma bayileri, bitki koruma ürünlerinin kullanımında çok kritik bir

role sahiptir. Çiftçiler, tarım ilaçlarının (pestisitlerin) ve diğer uygulamaların kullanımını, örneğin bitki üzerinde risk düzeyinin kabul edilebilir durumunu, uygulama sıklığını, kısmi uygulamalar gibi bilgileri ve zararlı organizmaların popülasyonlarında direnç gelişimi gibi bilgileri öncelikle bitki koruma bayilerinden öğrenilmektedir.

7. Bitki koruma önlemine karşı pestisit direnç riskinin bilindiği durumlarda ürünlerin etkinliğini korumak için mevcut anti-direnç stratejileri uygulanmalıdır. Ormancılıkta tarım ilaçlarında direnç konusu yer almaz iken tarımda en önemli konulardan biridir. Tarımda pestisit direnç stratejileri, öncelikle bitki koruma bayilerinden beklenmektedir.

8. Zararlı organizmaların izlenmesi, pestisit kullanımı ve pestisit kalıntılarıyla ilgili doğru yöntemler ve uygulamalar, en çok bitki koruma bayilerinden beklenmektedir. Ormanlarımızda pestisit kullanılmamaktadır, dolayısıyla pestisit direnç de çalılışmamaktadır. Tarımda ise pestisit kalıntıları hem insan sağlığının korunmasında hem de ihracatta en önemli konulardandır. **Tarımda pestisit kalıntısı konusundaki güncel bilgiler, öncelikle bitki koruma bayilerinden beklenmektedir. Hal böyle olunca kanunların vermediği bir yetki ve görevi ziraat mühendisleri dışındaki mesleklere açan Yönetmelik hükmüne dayanarak sınav açmak kanuna ve kamu yararına aykırıdır. Kamu yararını korumanın tek yolu, yönetmeliğin ilgili hükümleri konusunda Danıştay 10.Dairesinin E.2020/3768 sayılı dosyasında verilecek kararı beklemek olacaktır. Zira sınav sonrası bu işi yapmaya hak kazanacak olan ziraat mühendisi dışındaki meslektekiler, sınavın dayanağı Yönetmelik hükmü iptal edilse dahi bu hakkı elde etmiş olacaklar ve piyasada yer alacaklardır. Bu işe kamu sağlığı için telafisi imkansız zararların ortaya çıkmasına neden olacaktır. Bu nedenle Mahkemenizin vereceği Yürütmenin durdurulması kararı çok önemlidir.**

Ayrıca dava konusu işlem ile sınava başvurmak zorunda kalan ziraat mühendisleri için telafisi imkansız zararlar ortaya çıkacaktır. Sınav tarihine 2 ay kadar bir süre bulunmaktadır. Bu nedenle Savunma alınmadan yürütmenin durdurulmasına karar verilmesini talep etmekteyiz.

4-) Anayasanın 135.maddesi hükmü uyarınca, Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; belli bir mesleğe mensup olanların mütekerrek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ve halkla olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadıyla kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzel kişilikleridir. Müvekkil ODA da bu hukuki çerçevede bir kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşudur. Bu nedenle, üyelerinin tüm toplumsal, ekonomik ve mesleki sorunları ile doğrudan ilgilenmekle yükümlüdür.

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Ana Yönetmeliğinin 6.maddesine göre de; Üyelerin hak ve yetkilerini savunmak, ortak gereksinimlerini karşılamak, mesleki uygulamaları kolaylaştırmak, mesleğin genel yararlarına uygun olarak gelişmesini sağlamak ve bu yetkilerin kullanılabilmesini gerçekleştirmek üzere resmi ve özel kuruluşlarda girişimlerde bulunmak, müvekkil ODA'nın amaç ve görevleri arasında sayılmaktadır.

Ayrıca Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine ilişkin Tüzük, sınav duyurusunun dayanağı Yönetmeliğin düzenlediği alanda Ziraat Mühendislerine yetki ve görevler vermektedir. Tüzüğün Zirai Mücadele, Zirai Karantina ve Tarım İlaçları başlıklı 5.maddesi şöyledir:

“Tarım ürünlerinin yeti tirilmesi, hasadı, i lenmesi, depolanması, ambalajlanması ve pazarlanması a amalarında; her türlü hastalık ve zararlılar konusunda te his, ilaç ve metod önerisi, mücadele, planlama ve uygulamaların denetlenmesi, gazlama (fümigasyon) gibi faaliyetler ziraat mühendisleri tarafından yürütülür.

Her türlü zirai mücadele ilacıyla parazit ve predatörleri üreten, ithal ve ihraç eden, depolayan, pazarlayan veya da ıtan i letmeler bu faaliyetleri için teknik eleman veya danı man olarak ziraat mühendisi çalı tırırlar.

Tarım ürünlerinin yeti tirilmesi, hasadı, i lenmesi, paketlenmesi, depolanması, satı 1, ithal ve ihracı, ta ınması i lemleri sırasında uygulanacak her türlü iç ve dı karantina esaslarının saptanması ve uygulanması ziraat mühendislerince yürütülür.

Tarımda kullanılan büyüme düzenleyici ilaç, vitamin, hormon, bakteri gibi kimyasal ve biyolojik preparatların üretimi, ithali, pazarlama ve da ıtımı alanlarında çalı an i letmeler teknik eleman veya danı man olarak ziraat mühendisi çalı tırırlar.

Yukarıdaki fıkralarda geçen ilaç ve preparatların üretimi, ithali, pazarlanması ve bunların bitkilere uygulanmaları a amalarındaki ruhsatlandırma ve denetim i leri ziraat mühendisleri tarafından yürütülür.”

Tüm bu mevzuat çerçevesinde müvekkil ODA'nın, dava konusu i lemin iptalini istemekte menfaati bulunmaktadır.

HUKUK NEDENLER : Anayasa, YUK, 7472 Sayılı K., 657 sayılı K., Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine li kin Tüzük, Yönetmelikler, İgili tüm mevzuat.

DEL LLER : Sınav Duyurusu, Danı tay 10.Dairesi dosyası, yasal tüm delil.

SONUÇ ve STEM : Açıklanan ve Mahkemenizce re'sen dikkate alınacak nedenlerle, dava konusu **“17 Eylül 2022 tarihinde Bitki Koruma Ürünleri Bayi ve Toptancılık Sınavı yapılaca ma dair duyuru ve eki Uygulama Talimatı”** i leminin Yürütülmesinin Durdurulmasına ve ptaline; yargılama giderleri ile vekalet ücretinin kar ı tarafa yükletilmesine karar verilmesini saygı ile arz ve talep ederim. 21/07/2022

Av.Zühal S RKEC O LU DÖNMEZ
Davacı ODA Vekili

EK :Vekaletname
Ek'ler

DEL LLER

: Sınav Duyurusu, Danı tay 10.Dairesi dosyası, yasal tüm delil.